

קול קורא

מכון ון ליר בירושלים
בשיתוף הפורום הדוקומנטרי בישראל
וסינמטק ירושלים
קורא ליוצרות וליוצרים להשתתף
בחממה ייחודית לקידום הקולנוע התיעודי בנושא

"עדות במאבק": אתגרים בתיעוד היסטוריה מקומית

מרץ-יולי
2023

החממה ליוצרות וליוצרי קולנוע תיעודי במכון ון ליר מציעה למשתתפיה מסגרת לחשיבה ולביקורת על היצירה התיעודית בהקשרים אינטלקטואליים, חברתיים ותרבותיים. החממה מספקת מרחב לפיתוח רעיונות ומקדמת שיתופי פעולה בין היוצרים, ובינם לבין חוקרות וחוקרים באקדמיה, מתוך שאיפה לפתח את היצירה התיעודית בישראל.

בשנה הקרובה תתמקד החממה באתגרי התיעוד של היסטוריה מקומית.

בשנים האחרונות, ובד בבד עם גידול הקיטוב הפוליטי, החברתי והתרבותי בישראל, נמצא הקולנוע התיעודי בליבו של דיון ציבורי על תוקפם וכוחם של נרטיבים היסטוריים. דיון זה רואה באופן שבו קבוצות שונות בחברה מספרות ומייצגות את סיפורן בעת הזאת מרכיב קריטי הנותן תוקף לזהותן ואף לחיזוק מעמדן לעומת קבוצות אחרות ועל חשבונן. עדויות, ארכיונים ומקורות מידע שיוצרים את הנרטיבים האלה נמצאים במרכז המחלוקת. בהקשר הזה נשאל: מהי משמעותה ומהו כוחה של יצירה דוקומנטרית ביצירת נרטיבים בחברה מקוטבת? מהו הערך המוסף של יצירה דוקומנטרית לעומת כלי תיעוד אחרים? מהם הכלים הדוקומנטריים שבעזרתם אפשר לבנות את מהימנותה של העדות ומהם הכלים שמפרקים את אמיתותה?

השאלות האלה מהדהדות בקולנוע התיעודי, במחקר האקדמי ובשיח הציבורי, כפי שמדגימים למשל הדיונים המתמשכים בעקבות הסרטים "טנטורה" ו"סאלח, פה זה ארץ ישראל"; סרטים כגון "שתיקת הארכיון" ו"מראה"; סדרות כגון "שיעור מולדת" ו"לבנון"; הדיון על עדויות שאספה עמותת עמר"ם בנושא ילדי תימן, מזרח ובלקן; וכן הוויכוחים על שינויים במדיניות חשיפת חומרי הארכיונים הציבוריים והממשק שבין ארכיון ציבורי, הגנת הפרט וחופש המידע לציבור.

ההיסטוריה והפוליטיקה של התיעוד נוגעות בשאלות מרכזיות לתקופתנו, ובהן **מעמדם של עדים ושל עדויות שבעל-פה, ותוקפו של הארכיון הממוסד או המדינתי כנגד זה של ארכיונים עצמאיים ומקורות מידע פרטיים.** גם זהותם של המתעדים ושל המתועדים, והסמכות שבשמה הם פועלים, עומדות למבחן מתמיד ומחדדות שאלות על אפשרות הייצוג של נרטיבים שונים אלו לצד אלו ועל החירות היצירתית של דוקומנטריסטים לעומת היסטוריונים, מבחינת אחריותם לחברה שהם פועלים בה. אנחנו מחפשים סרטים וסדרות המתמודדים עם סוגיות אלה ויוצרים המעוניינים להשתתף בחשיבה עליהן.

החממה תפגיש בין יוצרות ויוצרים של סרטים שדנים בדילמות של "עדות במאבק" ובין חוקרות וחוקרים העוסקים בשאלות דומות במסגרת מחקרית. נושאים רלוונטיים לדיון זה הם למשל: **ההיסטוריה של הקמת המדינה, ההיסטוריה של הנכבה הפלסטינית והסכסוך הישראלי-פלסטיני, היסטוריה של מזרחים ומזרחיות בישראל ומחוץ לה, אירועים מרכזיים בהיסטוריה של ישראל והמרחב שסביבה, היבטים בפרשנות ובניתוח ההיסטוריה של השואה, וסוגיות חברתיות, מגדריות ותרבותיות נוספות המתמודדות עם האתגרים האלה.**

תנאי ההשתתפות החממה תפעל ברצף ממרץ עד יולי 2023. מפגש הסיום יתקיים בסתיו 2023 (לוח הזמנים עשוי להשתנות לפי הנסיבות). לחממה יתקבלו עד עשרה פרויקטים. יוצרים שיתקבלו לחממה יקבלו מענק פיתוח בגובה 10,000 ש"ח (המענק יועבר בשני תשלומים, בתחילת החממה ובסופה). משתתפי החממה נדרשים להתחייב להגיע לכל מפגשי החממה.

למי מיועדת החממה? החממה מיועדת ליוצרות וליוצרים פעילים הנמצאים בשלבים שונים של הקריירה המקצועית שלהם. עליהם להיות בוגרי לימודים גבוהים בקולנוע, שבאמתחתם סרט תיעודי אחד לפחות והם עובדים כעת על יצירה תיעודית חדשה. אנו שואפים לגבש קבוצת יוצרים מגוונת מבחינת הגיל, המגדר, המגזר והרקע החברתי והאישי. החממה מיועדת לבמאיות ולבמאים. במקרים שבהם המפיקים שותפים לפרויקט, יוזמנו מפיקים ובמאים להשתתף יחד בתוכנית. אפשר להגיש מועמדות בכל שלב של היצירה: משלב הרעיון הראשוני, דרך שלב הפיתוח, התחקיר והכתיבה, ועד שלב העריכה המוקדמת של סרטים שכבר צולמו. לא יתקבלו פרויקטים בשלבי סיום.

מהן דרישות התוכנית? המשתתפים יתחייבו כאמור להשתתף בכל מפגשי החממה. בסיומה עליהם להגיש תוצר סופי כגון תסריט תיעודי, טריילר או ראף קאט. התוצר הסופי ייקבע בשיתוף עם היוצרים בעת הקבלה לחממה, לפי השלב שבו היצירה נמצאת.

כיצד להגיש מועמדות לחממה?

יש למלא את **טופס הגשת המועמדות** ולצרף אליו את המסמכים המפורטים להלן:

סינופסיס (באורך של עמוד אחד) ליצירה תיעודית באחת הסוגות האלה: סרטים באורך מלא, סרטים באורך של שעה, סדרות תיעודיות וסדרות רשת. במקרה של פרויקט בהכנה יש לתאר את הפרויקט ולציין באיזה שלב הוא נמצא.

הצהרת כוונות אינטלקטואלית (באורך של עמוד אחד). בהצהרה יפורטו שאלות המחקר התרבותיות, הפוליטיות, הפילוסופיות או החברתיות שביסוד היצירה, ויתוארו סוגיות העומק שבהן תתמקד העבודה במסגרת החממה.

קורות חיים של היוצר או היוצרת לרבות השכלה רלוונטית ופילמוגרפיה. אם המפיק או המפיקה מעוניינים להצטרף לתוכנית, יצורפו גם קורות החיים שלהם.

קישורים לחומרים מצולמים (במידה ויש כאלה).

מועד סופי
להגשת המועמדות:

22.1.2023

הודעה על קבלה לחממה: פברואר 2023

מועד תחילת המפגשים: מרץ 2023

בשאלות הנוגעות להגשת מועמדות אפשר לפנות לדוא"ל

docfilm@vanleer.org.il

ניהול החממה:
רונה ברייר-גארב,
לירן עצמור